

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 51 0 Rs 199447 24 Rsž 2
Novi Travnik, 18.3.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u građanskom vijeću sastavljenom od sudija: Davor Kelava, kao predsjednik vijeća, Aida Pezer-Alić i Denis Trifković, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice P. H. iz B., ... , zastupane po Advokatskom društvu " Adil Lozo i drugi" d.o.o. Travnik, ulica Bosanska-Lamela II, protiv tuženih: 1. Federacija Bosne i Hercegovine, Odbor državne službe za žalbe, ulica Hamdije Čemerlića broj 2, Sarajevo, 2. Federacija Bosne i Hercegovine, Agencija za državnu službu F BiH, ulica Kulovića broj 7. Sarajevo, 3. Srednjobosanski kanton, Ministarstvo prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, povratka i stambenih poslova, koga zastupa punomoćnik Emir Burak, advokat iz Travnika, te umješača na strani tuženih M. V. iz B., ... ,a zastupane po punomoćnici Amri Gekić Ferizović, advokatice iz Gornjeg Vakufa-Uskoplja, ul. Džemala Bijedića –Lamela A, radi utvrđenja nezakonitosti rješenja v.s. 5.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužiteljice izjavljenoj protiv presude Općinskog suda Travniku broj: 51 0 Rs 199447 23 Rs 2 od 17.7.2024 godine, u sjednici vijeća održanoj dana 18.3.2025. godine, donio je sljedeću:

PRESUDU

Žalba tužiteljice se odbija kao neosnovana i presuda Općinskog suda Travniku broj: 51 0 Rs 199447 23 Rs 2 od 17.7.2024 godine potvrđuje.

Odbijaju se tužiteljica i trećetuženi sa zahtjevima za naknadu troškova žalbenog postupka kao neosnovanim.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev kojim je tužiteljica tražila da se utvrdi da je nezakonito rješenje prvotuzene Federacije Bosne i Hercegovine, Odbora državne službe za žalbe Sarajevo, broj: 01-30-942/21 od 28.01.2022 godine, pa da se posljedično tome ponište kao nezakoniti: Obavještenje drugotuzene Federacije Bosne i Hercegovine, Agencije za državnu službu F BiH broj: 09-30-8-97-22/21 od 09.09.2021 godine i rješenje trećetuženog Srednjobosanskog kantona ministarstva prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, povratka i stambenih poslova broj: 07-30-1-6279/21 od 01.09.2021 godine sa Mišljenjem drugotuzene broj: 09-30-8-97-20/21 od 20.08.2021 godine i obavežu tuženi solidarno naknade tužiteljici troškove ovog parničnog postupka

Protiv navedene presude tužiteljica je blagovremeno izjavila žalbu kojom istu pobija u cijelosti zbog svih zakonskih razloga. U žalbi ponavlja navode date tokom prvostepenog postupka. Smatra da prvostepeni sud nije primijenio odredbe Zakona o parničnom postupku o teretu dokazivanja. Ističe da se tužiteljica u toku postupka pozivala na diskriminaciju iznoseći tvrdnje i dokazujući razliku u postupanju i učinio diskriminaciju vjerovatnom, pa je u skladu sa zakonom o zabrani diskriminacije na

tuženom bio teret dokazivanja, da diskriminacije nije bilo, a kako tuženi to nisu dokazali smatra da je prvostepeni sud trebao da donese odluku u skladu sa odredbama parničnog postupka o teretu dokazivanja. U žalbi navodi da je prvostepeni sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje i da je pogrešno primijenio materijalno pravo. Predlaže da se žalba uvaži te da drugostepeni sud ukine pobijanu presudu i usvoji tužbeni zahtjev tužiteljice ili preinači u njenu korist i obaveže tužene na naknadu troškova postupka.

U odgovorima na žalbu, podnesenim od strane tuženih, se osporava osnovanost žalbe sa prijedlogom da se ista odbije kao neosnovana.

Pošto je ispitao prvostepenu presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i po službenoj dužnosti, shodno članu 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 53/03 73/05, 19/06 i 98/15- u daljem dijelu teksta: ZPP) drugostepeni sud je zaključio slijedeće:

Žalba nije osnovana.

Neosnovani su navodi žalbe da je prvostepeni sud počinio povrede odredaba parničnog postupka iz čl.2.,8.i 126. ZPP jer su takvi navodi žalbe suprotni stanju prvostepenog spisa i pobijanoj presudi.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužiteljice da se utvrdi kao nezakonito rješenje prvotužene Federacije Bosne i Hercegovine, Odbora državne službe za žalbe Sarajevo, broj: 01-30-942/21 od 28.01.2022 godine, pa da se posljedično tome ponište kao nezakoniti: Obavještenje drugotužene Federacije Bosne i Hercegovine, Agencije za državnu službu F BiH broj: 09-30-8-97-22/21 od 09.09.2021 godine i rješenje trećetuženog Srednjobosanskog kantona ministarstva prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, povratka i stambenih poslova broj: 07-30-1-6279/21 od 01.09.2021 godine sa Mišljenjem drugotužene broj: 09-30-8-97-20/21 od 20.08.2021 godine. Obavezuju se tuženi solidarno naknaditi tužiteljici troškove ovog parničnog postupka.“

Nakon što je rješenjem Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 51 0 Rs 199447 23 Rsž od 21.6.2023. godine ukinuta presuda Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 Rs 199447 22 Rs od 7.2.2023 godine i predmet vraćen na ponovan postupak, prvostepeni sud je rješenjem od 9.10.2023.godine vratio tužbu na ispravku, ispravljenu tužbu dostavio strankama na odgovor, održao pripremno ročište i ročište za glavnu raspravu. Izvedene dokaze, prvostepeni sud je cijenio u skladu sa odredbom čl. 8. i čl. 123. st. 2. ZPP, jer je pravilnom ocjenom izvedenih dokaza utvrdio činjenice na osnovu kojih je donio pobijanu presudu. Izvedene dokaze i ocjenu dokaza kao i zahtjeve stranaka i činjenice na kojima se zasnivaju ti zahtjevi kao i propise na kojima je zasnovana presuda, prvostepeni sud je naveo u obrazloženju pobijane presude u skladu sa odredbom čl. 191. st. 4. ZPP. Odredbom čl. 8. ZPP je propisano koje će činjenice uzeti kao dokazane odlučuje sud na osnovu slobodne ocjene dokaza. Sud će savjesno i brižljivo cijeliti svaki dokaz posebno i sve dokaze zajedno. Odredbom čl.123. st. 2. istog zakona je propisano da će sud slobodnom ocjenom dokaza utvrditi činjenice na osnovu kojih će donijeti odluku.

U konkretnom slučaju, prvostepeni sud je o tužbenom zahtjevu odlučio u skladu sa odredbom čl.2. st.1. ZPP kojom je propisano da u parničnom postupku sud odlučuje u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku. Žaliteljica ne može, svoju ocjenu dokaza sa uspjehom suprotstavljati ocjeni dokaza koju je izvršio prvostepeni sud u ovoj pravnoj stvari u skladu sa odredbom čl.8. i 123 st.2. ZPP, jer je prema navedenim odredbama tog Zakona samo sud ovlašten da pravilnom ocjenom dokaza utvrđuje činjenice na osnovu kojih će donijeti odluku.

Odredbom čl.7. st.1. ZPP je propisano da su stranke dužne iznijeti sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i izvoditi dokaze kojima se utvrđuju te činjenice, a odredbom čl.123 st.1. istog zakona je propisano da je svaka stranka dužna dokazati činjenice na kojima zasniva svoj tužbeni zahtjev.

Iz navedenih odredaba ZPP proizilazi da je u ovoj pravnoj stvari na tužiteljici bio teret dokazivanja činjenica na kojima zasniva svoj tužbeni zahtjev. Međutim, kako je odredbom čl.126. ZPP propisano da ako sud na osnovu ocijene izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi neku činjenicu o postojanje te činjenice zaključit će primjenom pravila o teretu dokazivanja.

U toku postupka koji je prethodio donošenju pobijane presude tužiteljica je isticala da smatra da tuženi, pri provođenju predmetnog konkursa, nisu postupili u skladu sa važećim propisima, jer nisu poštovali osnovna načela propisana Zakonom o državnoj službi FBiH, te su pri zaposlenju dana prednost kandidatkinji koja nije ispunjavala posebne uslove konkursa, što je suštinski, posljedica diskriminacije po političkoj osnovi, zanemarujući profesionalnu sposobnost tužiteljice, kao dugogodišnje radnice u organima uprave, koja je radila i najsloženije poslove, dajući prednost izabranoj kandidatkinji koja nema ni dana radnog iskustva i koja bi kao takva morala proći probni rad. Cijeneći navedeno ovaj sud smatra da je prvostepeni sud pravilno odlučio kada je odbio kao neosnovane navode tužiteljice o diskriminaciji o čemu je dao pravilne i potpune razloge koje u cijelosti prihvata i ovaj sud.

Neosnovani su navodi žalbe da je prvostepeni sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje i da je pogrešno primijenio materijalno pravo.

Naime, iz pobijane presude proizilazi da među parničnim strankama nije sporno da je tužiteljica učestvovala na Javnom konkursu za popunu radnog mjesta rukovodećeg državnog službenika u Ministarstva prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, povratka i stambenih poslova Kantona Središnja Bosna/Srednjobosanskog kantona–Pomoćnika ministra za drugostepeno upravno rješavanje iz oblasti urbanizma, građenja, okoliša i stambenih poslova, okončanim, objavljenim od strane Agencije za državnu službu dana 28.5.2021.godine pri čemu je, sa ostvarenim procentom od 100% na stručnom ispitu, uvrštena na Listu uspješnih kandidata broj: 04-30-8-297-16/21 od 5.8.2021. godine, na kojoj su se nalazile dvije kandidatkinje, i to V. M.-umješača i tužiteljica, obje sa 100%, što je prvostepeni sud utvrdio i uvidom u ove liste. Dalje, nesporno je među strankama, a isto proizilazi i iz izvedenih dokaza, konkretno, da tužiteljica nije postavljena na poziciju na koju je konkurisala o čemu je obavještena Aktom-Obavještenjem drugotuženog broj: 09-30.8-97-22/21 od 9.9.2021. godine, čijem donošenju je prethodilo Rješenje broj: 07-30-1-6279/21 od 1.9.2021. godine doneseno od strane Ministra kojim vrši postavljenje izabrane kandidatkinje, na osnovu prethodno

pribavljenog mišljenja Agencije za državnu službu, protiv kojih je izjavila žalbu koja je Rješenjem Odbora državne službe za žalbe od 28.1.2022 godine odbijena žalba kao neosnovana.

Nije sporno, a i u toku postupka dokazano, da su spornim konkursom bili raspisani opći i posebni uslovi koji kandidati moraju ispunjavati, te su kao opšti uslovi traženi državljanstvo BiH, da je kandidat stariji od 18 godina, da ima univerzitetsku diplomu ili druge obrazovne ili akademske kvalifikacije najmanje VII stepene stručne spreme, odnosno visoko obrazovanje prvog, drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja, što se utvrđuje propisom kojim se uređuju poslovi osnovne djelatnosti i pomoćno tehnički poslovi i uvjet za njihovo obavljanje u organima države službe u FBiH, da je zdravstveno sposoban za vršenje određenih poslova predviđenih za to radno mjesto i da u posljednje tri godine od dana objavljivanja upražnjenog radnog mjesta nije otpušteno iz državne službe.

Ono što se postavilo kao sporno pitanje u toku postupka, pa i u žalbi, je da li je izabrana kandidatkinja ispunjavala posebne uvjete, koji su također nesporno i dokazano propisani tekstom konkursa, a to su: VSS, završen pravnik fakultet, odnosno visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog studiranja (300 ECTS bodova) –pravne struke, 5 godina radnog staža u struci poslije sticanja diplome visokog obrazovanja i poznavanje rada na računaru. Među ovim posebnim uslovima, kao sporan se pojavljuje drugi, odnosno da li je izabrana kandidatkinja imala pet godina radnog staža nakon sticanja visoke stručne spreme.

Pravilno prvostepeni sud zaključuje da pobijane odluke nisu nezakonite i nepravilne utvrđujući da je izabrana kandidatkinja ispunjavala i posebne uslove na način da joj se u radni staž, tražen konkursom (5 godina radnog staža u struci nakon sticanja diplome visokog obrazovanja) ima uračunati i ono vrijeme koje je radila sa prvim ciklusom studija u trajanju po kojem je stekla 240 ECTS bodova, ali i da je u vrijeme prijave na konkurs imala 300 ECST bodova jer je u međuvremenu stekla zvanje magistra prava.

Dakle, i ovaj sud zaključuje da žaliteljica pogrešno tumači posebne uslove konkursa i na tome izvodi zaključak, koji nema uporište u materijalnim propisima, pa ni u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji broj: 01-02-294/2012 od 17.9.2012. godine na koji je Vlada SBK/KSB dala saglasnost, a prethodno za isti pribavljeno pozitivno Mišljenje Ministarstva pravosuđa i uprave SBK/KSB, da se pet godina radnog staža u struci poslije sticanje diplome visokog obrazovanja ima tumačiti na način da je prijavljeni kandidat u momentu podnošenja prijave morao imati radni staž u trajanju od 5 godina poslije sticanja diplome visokog obrazovanja drugog ciklusa Bolonjskog studiranja (300 ECTS bodova) koje je izabrana kandidatkinja stekla tek dana 2.12.2017.godine sticanjem zvanja Magistar prava, a do tog datuma je imala visoku stručnu spremu prvog ciklusa stečenu dana 23.3.2012.godine, te kako je konkurs raspisan 28.5.2021. godine navedeni uslov nije bio ispunjen.

Imajući u vidu tekst Javnog oglasa i član 9. Pravilnika trećetuženog jasnim se poprima da je kao poseban uslov propisan radni staž u trajanju od 5 godina bez dodatnog preciziranja tog radnog staža na način da se isti vezuje/ograničava za drugi ciklus Bolonjskog studiranja, već naprotiv. Kada se taj uslov dovede u vezu sa opštim uslovima :„ Da ima univerzitetsku diplomu ili druge obrazovne ili akademske

kvalifikacije najmanje VII stepena stručne spreme, odnosno visoko obrazovanje prvog, drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja“, jasnim se poprima da se radni staž ne ograničava samo na vrijeme provedeno u radu sa drugim ciklusom. Činjenica da je kao poseban uslov tražen završen pravni fakultet, odnosno visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog studiranja (300 ECTS bodova) –pravne struke ne može se tumačiti na način kako to žaliteljica istrajava u toku cijelog postupka, pa i u žalbi, da se radni staž vezuje isključivo za drugi ciklus tim prije što je radni staž pojam koji se usko veže uz radno iskustvo, a radno iskustvo je širi pojam koji obuhvata sve poslove koje je kandidat ikada radio. Na ovakav zaključak upućuje i činjenica da je konkursom tražen uslov 5 godina radnog staža u struci nakon sticanje diplome visokog obrazovanja, što se smatra i diploma iz opštih uslova konkursa (prvi, drugi i treći ciklus), dakle, uključujući i diplomu prvog ciklusa, što je u svakom slučaju visoko obrazovanje.

Činjenica da se prvostepeni sud pozvao na stav Federalnog ministarstva pravde u Mišljenju broj: 03-49-2486/17 od 19.6.2017. godine, u kojem stoji da je radni staž, koji je stečen u struci nakon završenog prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja, u ovom slučaju sa stečenih 240 ECTS bodova, radni staž stečen u struci nakon završenog visokog obrazovanja, te predstavlja validan dokaz radnog staža u konkursnoj proceduri nije od utjecaja na pravilnost i zakonitost pobijane odluke iz razloga što ovo Mišljenje nije izvedeno kao dokaz pred prvostepenim sudom. Sud na temelju čl. 8. ZPP može cijeliti samo dokaze koji su izvedeni pred prvostepenim sudom, kako pojedinačno, tako i u međusobnoj vezi, i tek tada, na osnovu tako izvršene ocjene formirati mišljenje o dokazanosti relevantnih činjenica.

Međutim, prvostepeni sud nije zasnivao svoju odluku na Mišljenju, kao dokazu, čiji je stav naveo, već u kontekstu da i Federalno ministarstvo pravde ima identičan stav kao i prvostepeni sud koji se u obrazloženju svoje odluke, kod ocjene osnovanosti zahtjeva, pozvao na članove 25. , 26. stav 1. i 28. Uredbe o poslovima osnovne djelatnosti iz nadležnosti organa državne službe koje obavljaju državni službenici, uslovima za vršenje tih poslova i ostvarivanju određenih prava iz radnog odnosa (“Sl. novine Federacije BiH”, broj: 35/04, 3/06, 19/12 i 8/14) kojim su propisani uslovi za vršenje poslova osnovne djelatnosti iz nadležnosti organa državne službe, među kojim su vrsta visoke stručne spreme, stručni ispit, radni staž (čl. 25), a da se visokom stručnom spremom podrazumijeva stečena diplomu visokog obrazovanja ili druge obrazovne ili akademske kvalifikacije najmanje VII stepena stručne spreme, odnosno visoko obrazovanje prvog, drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (čl.26. stav 1), te da se se za obavljanje poslova osnovne djelatnosti računa samo onaj staž koji je državni službenik ostvario na poslovima svoje struke nakon završene visoke stručne spreme (28.), te na temelju istih izveo pravilan zaključak da se radni staž vezuje sa obavljanje poslova svoje struke, u konkretnom slučaju pravne, u vremenu nakon završene visoko stručne spreme, kakvom se na temelju čl. 26. stav 1. Uredbe smatra i prvi ciklus, koji je izdabrana kandidatkinja ostvarila 2012.godine.

Protivno žalbenim navodima, prvostepeni sud je pravilno cijenio i obrazložio navode isticanje od strane žaliteljice u toku prvostepenog postupka da je prvotuženi donio Rješenje protivno članu 13., a u vezi s članom 12. stav 3. Poslovnika o radu Odbora na način da je propustio da dispozitivom pobijanog rješenja odlučiti o svim zahtjevima iz žalbe pravilno zaključujući da su ti navodi neosnovani (paušalni) jer je

tužiteljica uložila žalbu na Obavještenje drugotužene, te se u dispozitivu svakog rješenja odlučuje o osnovanosti, odnosno neosnovanosti žalbe na ožalbeni akt, što je prvotuženi i učinio. Istina, prvostepeni sud je pogrešno utvrdio da je navedeno rješenje objavljeno na Obavještenje jer je ista objavljena i protiv osporavanog Obavještenja, ali i Rješenja o postavljenju državnog službenika broj: 07-30-1-6279/21 od 1.9.2021.godine. Članovi 12. i 13. Poslovnika propisuju postupanje Odbora državne službe za žalbe FBiH nakon prijema žalbe, objavljene protiv rješenja, propisujući obavezu Odbora da odluči o žalbi, koju na temelju tih članova može odbaciti, odbiti, uvažiti i poništiti rješenje u cijelosti ili djelimično, ili ga izmijeniti. Obzirom da je Odbor smatrao da je žalba neosnovana isti je, suprotno žalbenim navodima žaliteljice, nije postupio suprotno odredbama Poslovnika, već u skladu sa istim, jer odbijanje žalbe isključuje mogućnost, ali o obavezu, da se odluči o prijedlozima žaliteljice da se postupak dopuni, meritorno riješi stvar na način da se žaliteljica postavi na mjesto Pomoćnika i poništi Javni konkurs.

Suprotno žalbenim navodima, prvostepeni sud pravilno zaključuje da navedenim rješenjem nisu povrijeđeni članovi čl. 3 i 4. Zakona o državnoj službi.

Odredbom člana 3. Zakona o državnoj službi („Službene novine Federacije BiH“, broj: 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06 i 04/12- u daljem dijelu teksta: Zakon) regulisano je da se zapošljavanje i unapređenje profesionalne karijere državnog službenika temelji na javnom konkursu i profesionalnoj sposobnosti, te da se zapošljavanje u organima državne službe provodi samo na osnovu javnog konkursa i ispunjavanja uvjeta i kriterija propisanih ovim zakonom i posebnim zakonom, te u skladu s kriterijima propisanim podzakonskim propisom donesenim na osnovu ovog Zakona. Sljedećim članom (4) je propisano da državna služba osigurava poštivanje i primjenu sljedećih principa: a) zakonitost; b) transparentnost i javnost; c) odgovornost, d) učinkovitost i ekonomičnost; e) profesionalna nepristrasnost; f) politička nezavisnost. Žaliteljica je u toku postupka, pa i u žalbi ukazivala na povredu više članova tog Zakona, koji će biti citirani.

Članom 18.stav 2. je propisano da državni službenik ima pravo na: pošten i pravedan tretman u svim aspektima kadrovske politike, bez obzira na nacionalnost, socijalno porijeklo, entitetsko državljanstvo, prebivalište, religiju, politička i druga uvjerenja, spol, rasu, rođenje, bračni status, starosnu dob, imovinsko stanje, hendikepiranost ili drugi status

Članom 26. je propisano da prilikom provođenja javnog konkursa Agencija osigurava da će se kod izbora državnog službenika postupiti u skladu s članom 18., stav 2., ovog zakona.

Članom 31. državnog službenika postavlja rukovodilac organa državne službe, s liste uspješnih kandidata koji su prošli javni konkurs.

Članom 34. je propisano da unapređenje državnog službenika u višu kategoriju iz člana 6., stav 1. ovog zakona, zasniva se na pozitivnoj ocjeni rada i o njemu odlučuje rukovodilac organa državne službe.

Članom 54. je propisano da će odbor za žalbe poništiti upošljavanje i postavljenje državnog službenika koji je postavljen suprotno odredbama ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona.

Članom 61. je propisano da Vlada Federacije odnosno vlada kantona, općinsko i gradsko vijeće utvrđuju opće smjernice za vođenje kadrovske politike u organima državne službe i o tome mogu donositi odgovarajuće akte, u skladu s ovim zakonom.

Članom 62. stav 1. je propisano da rukovodilac organa državne službe zadužen je za provedbu odredaba ovog zakona i osigurava upravljanje osobljem organa državne službe i vodi lične administrativne dosije za svakog državnog službenika, i osigurava da svaki državni službenik koji obavlja dužnosti u organu državne službe ima nesmetan pristup svom administrativnom dosijeu.

Članom 65. stav 7. je propisano da Odbor za žalbe, u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim propisima, odlučuje u drugom stepenu o svim žalbama koje se izjave na rješenja rukovodioca organa državne službe, o žalbama koje se izjave na odluke disciplinske komisije i o žalbama koje se izjave na odluke direktora Agencije, i to na zahtjev: a) državnog službenika na kojeg se sporna odluka, preduzeta ili propuštena radnja odnosi; b) organa državne službe gdje državni službenik obavlja svoju dužnost; c) Agencije. Stavom 9. je propisano da 9. Odluke Odbora za prizive moraju biti donesene na zakonskim osnovima i pravilno i potpuno utvrđenom činjeničnom stanju. Odluke Odbora za žalbe su: a) konačne i podliježu svakom preispitivanju od nadležnog suda. Postupak pred sudom može se pokrenuti u roku od 30 dana od dana prijema konačne odluke. b) dostavit će se podnosiocu u roku od osam dana od dana donošenja.

Dakle, navedenim članovima jesu propisani principi zakonitog i nediskriminatornog rada organa uprave u postupku zapošljavanja i profesionalnog napredovanja uz jasno propisanu obavezu državne službe da osigura a) zakonitost; b) transparentnost i javnost; c) odgovornost, d) učinkovitost i ekonomičnost; e) profesionalna nepristrasnost; f) politička nezavisnost. Iako prvostepeni sud nije citirao sve naprijed navedene članove, isti je dao valjano i pravilno obrazloženje da u konkretnom slučaju nije učinjena povreda principa iz čl. 3. Zakona o državnoj službi cijeneći da su članom 34. istog Zakona jasno razgraničeni pojmovi napredovanja i unapređenja. Unapređenje je shodno stavu 1. člana 34. Zakona određeno za radne pozicije nerukovodećih radnih mjesta iz člana 6. stav 1. točka b) Zakona i zasniva se na pozitivnoj ocjeni rada i o tome odlučuje rukovoditelj (interni oglas) pri čemu se shodno članu 35. Zakona uzimaju u obzir pokazane stručne i druge profesionalne sposobnosti. Za razliku od unapređenja, napredovanje iz člana 34. stav 1. se odnosi na radna mjesta rukovodećih državnih službenika iz člana 6. stav 1. točka a) i moguće je isključivo putem javnog konkursa. Obzirom da se u ovom slučaju radi o postupku popune rukovodećeg radnog mjesta, sa jedinom ostavljenom zakonskom mogućnošću da se ista izvrši putem javnog konkursa, koji uključuje i obavezuje na transparentnost procedure i jednak tretman pri zapošljavanju dostupan svima pod jednakim uvjetima povrede principa zagaranтованиh Zakonom nije bilo, te bi davanje prednosti tužiteljici u odnosu na izabranog kandidata imalo diskriminirajući karakter u odnosu na druge kandidate. Postupajući na navedeni način, odnosno cijeneći da izabrana kandidatkinja ispunjava kako opšte, tako i posebne uslove, nije postupljeno

na način propisan čl.3., 4. 18.stav 2. Zakona o državnoj službi, a niti članovima Pravilnika trećetuženog.

Prvostepeni sud pravilno zaključuje da tužiteljica, iako je to bila u obavezi po članu 123. stav 1. ZPP, nije dokazala, shodno članu 126. ZPP da je bila prilikom provođenja konkursne procedure, pa i donošenjem pobijanih odluka diskriminirana, kako to propisuju citirane odredbe članova 2., 3. i 4. Zakona o zabrani diskriminacije (Sl. glasnik BiH br. 59/2009 i 66/2016), kao da Agencija nije postupila u skladu sa čl. 18. stav 3. Zakona, tim prije što, shodno članu 3. Pravilnika o jedinstvenim kriterijima, pravilima i postupku imenovanja i postavljenja državnih službenika u organima državne službe Federacije Bosne i Hercegovine, rukovodilac organa državne službe, uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije, postavlja kandidata, sa liste uspješnih kandidata, za kojeg procijeni da će najbolje obavljati poslove radnog mjesta na koje se vrši postavljenje, u skladu sa odredbama propisa iz člana 61. Zakona o državnoj službi u Federaciji BiH koji u konkretnom nisu doneseni.

Članom 2. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“ broj 59/09, 66/16) u bitnom je propisano da se diskriminacijom smatra svako različito postupanje, uključujući isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama, prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su sa njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, kao i svaka druga radnja koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kome onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje prava i sloboda u svim oblastima života na ravnopravnoj osnovi i da se zabrana primjenjuje na sve javne organe, fizička i pravna lica i u javnom i u privatnom sektoru, svim oblastima, a naročito kod zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, člana 3. istog zakona da se pod neposrednom diskriminacijom smatra svako djelovanje ili propuštanje djelovanja kada je neko lice ili grupa lica dovedena ili je bila ili bi mogla biti dovedena u nepovoljniji položaj za razliku od druga lica ili grupe lica u sličnim situacijama, a posredna diskriminacija podrazumijeva svaku situaciju u kojoj naizgled neutralna odredba, kriteriji ili praksa ima ili bi imala učinak dovođenja nekog lica ili grupe lica u odnosu na osnove definisane u članu 2. Zakona u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druga lica.

Specifičnost antidiskriminacionih postupaka je i u tome što je teret dokazivanja raspoređen na drugačiji način, u odnosu na uobičajena pravila postupka propisana propisana odredbama ZPP, odnosno lice koje tvrdi da je diskriminisano dužno je dokazati samo vjerovatnoću o postojanju diskriminacije, a kada se dokaže takva vjerovatnoća postojanja diskriminacije teret dokazivanja da nije bilo diskriminacije prelazi na tuženog u smislu odredbe člana 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije. Da bi se primijenilo pravilo o prebacivanju tereta dokazivanja, tužiteljica je bila dužna sa stepenom vjerovatnoće (prima facie) dokazati postojanje različitog postupanja, odnosno dokazati da je nepovoljno tretirana u poređenju sa načinom na koji je tretirana V. M., a razlog za to je određena karakteristika/osobina koju ima i koja potpada pod zaštićene osnove – pripadnost istoj političkoj opciji. Dakle, tužiteljica je bila dužna dokazati nepovoljan i različit tretman po osnovu zaštićenog osnova- pripadnost istoj političkoj partiji kao i rukovoditelj koji je temeljem čl. 31. Zakona o državnoj službi vršio izbor pa da bi njen zahtjev da se kroz ovako

postavljen tužbeni zahtjev ukloni diskriminacije i njene posljedice (postavljenje V. M.) bio osnovan, što je prema pravilnom zaključku prvostepenog suda propustila.

Pravilno prvostepeni sud zaključuje da žaliteljica nije podnijela zahtjev iz čl. 12. Zakona o zabrani diskriminacije, ali da i neovisno od toga nije u skladu sa čl. 126. ZPP, a u vezi sa čl. 12. ZPP, dokazala zakonom traženi stepen vjerovatnoće da je diskriminirana u postupku na bilo koji način, pa čak i donošenjem pobijanih odluka, zbog političkog opredjeljenja izbrane kandidatkinje, koja je po njenim navodima pripada istoj stranci kao Ministar koji je na osnovu čl. 31. Zakona o državnoj službi, kao rukovodeći službenik, donio rješenje od 1.9.2021.godine kojim sa liste kandidata bira V. M., da se vodeći tom činjenicom (pripadnost istoj stranci) rukovodio prilikom izbora, tim prije što je, prema nespornim činjenicama, prilikom odabira izabranog kandidata imao u vidu njenu kvalifikacije koje nije posjedovala žaliteljica-položen pravosudni ispit i advokatski, što nije, protivno njenim navodima iznesenim u toku postupka, pa i u žalbi u suprotnosti sa čl. 3. i 4. Zakona o državnoj službi jer se profesionalna sposobnost ne može cijeliti samo u odnosu na kandidate koji u vrijeme donošenje odluke imaju radno iskustvo u organima državne službe, već ukupna profesionalna sposobnost. Žaliteljica u toku cijelog postupka, pozivajući se između ostalog na diskriminaciju, nastoji osporiti zakonitost pobijanih odluka na tvrdnji da izabrani kandidat nije imao zakonom tražene profesionalne sposobnosti za obavljanje poslova radnog mjesta Pomoćnik ministra jer nema radnog iskustva u organima uprave, za razliku od tužiteljice, kao nesporno višegodišnje zaposlenice, koja je, između ostalog, prema činjeničnom utvrđenju prvostepenog suda obavljala u zamjeni navedene poslove.

Ista gubi iz vidu činjenicu da se radilo u upražnjenom radnom mjestu, za koje se temeljem čl. 3. Zakona o državnoj službi raspisuje Javni konkurs, čime se u skladu sa Zakonom, pravo na učešće u konkursnoj proceduri daje i licima koja nisu zaposlenici organa uprave, koji kao takvi imaju pravo učestvovati u konkursnoj proceduri pod jednakim uvjetima, što im garantuje Zakon o državnoj službi i Zakon o zabrani diskriminacije. Ovo pravo jednakosti i učestvovanja se proteže i na pravo na izbor pri čemu se profesionalna sposobnost ne može cijeliti samo u odnosu na lica koja rade ili su ranije radila u organima uprava, pa su slijedom toga stručniji. Profesionalna sposobnost se ne može ograničiti na radno iskustvo u organima uprava, već na ukupnom radnom iskustvu, referencama koje imaju prijavljeni kandidati, rezultatima ostvarenim u toku konkursa, na temelju čega rukovodilac u skladu sa čl. 31. Zakona, na osnovu svoje diskrecione ocjene bira sa liste uspješnih kandidata onog kandidata za kojeg smatra će najbolje obavljati poslove i radne zadatke tog radnog mjesta, čime se rukovoditelj u skladu sa diskrecionim pravom zagaranovanim čl. 31. Zakona rukovodio kod izbora V. M., cijeneći da ima visoku razinu kvalifikacija (položen pravosudni i advokatski ispit).

Dakle, davanje prednosti kandidatima koji rade ili su nekada ranije radili u organima uprave u odnosu na one koji nisu bi bilo u suprotnosti sa Zakonom o zabrani diskriminacije (čl. 2), ali i sa čl. 3. Zakona o državnoj službi na čijoj povredi žaliteljica ustrajava, kroz sam tekst tog člana koji nameće obavezu zapošljavanja na osnovu javnog, a ne internog konkursa, namećući obavezu izbora na osnovu profesionalnih sposobnosti, koje, s obzirom na činjenicu da je konkurs javan, mogu i po tom Zakonu imati i lica koja nisu zaposlenici organa uprave, koju je rukovoditelj dužan cijeliti. Stoga, povreda čl. 3. i 4. Zakona o državnoj službi, kako to pravilno

zaključuje i prvostepeni sud nije ostvarena, niti je profesionalna sposobnost mogla biti cijenjena na način da se kao relevantno profesionalno iskustvo cijeni radno iskustvo na istim ili sličnim poslovima VSS u organima uprave, samo zato što u skladu sa čl. 61. Zakona o državnoj službi nisu na nivou FBiH i Kantona SBK donesene smjernice za vođenje kadrovske politike kojim bi bili propisani kriteriji prema kojim bi se cijenila profesionalna sposobnost, pa je, kako to pogrešno rezonuje žaliteljica, samo ona mogla biti na listi uspješnih kandidata i biti izabrana, jer bi pravilna primjena čl. 3. Zakona o državnoj službi značila da samo ona ispunjava uslov profesionalnog iskustva, budući da propisi iz čl. 61. nisu doneseni.

Suprotno žalbenim navodima, prvostepeni sud je cijenio politički angažman umješača, pravilno zaključivši da pozivanje tužiteljice na diskriminaciju u odnosu na V. M. zbog njene stranačke pripadnosti istoj stranci kao i Ministar u toku postupka ničim nije dokazano, odnosno traženi stepen vjerovatnoće, odnosno da nije dokazano da je imenovana u vrijeme konkursne procedure bila član iste političke partije, jer imenovana u vrijeme iste nije bila državni službenik, a nespojivost sa dužnostima državnog službenika propisana je članom 19. Zakona o državnoj službi koji propisuje da državni službenik ne može biti član upravnih i drugih odbora političkih stranaka i ne smije slijediti upute političkih stranaka, se odnosi na državne službenike, a što imenovana nije bila do okončanja konkursne procedure i donošenja rješenja o postavljenju.

Članom 31. Zakona o državnoj službi je propisano da državnog službenika postavlja rukovodilac organa državne službe, uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije s liste uspješnih kandidata koji su prošli javni konkurs, a članom 3. Pravilnika o jedinstvenim kriterijima, pravilima i postupku imenovanja i postavljenja državnih službenika u organima državne službe Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH 4/13 i 87/17) da rukovodilac organa državne službe, uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije, postavlja kandidata, sa liste uspješnih kandidata, za kojeg procijeni da će najbolje obavljati poslove radnog mjesta na koje se vrši postavljenje, u skladu sa odredbama propisa iz člana 61 Zakona o državnoj službi u Federaciji BiH.

Činjenica da je prilikom donošenja rješenja iz čl. 31. Zakona trećetuženi cijenio i posebne kvalifikacije izabranog kandidata (pravosudni ispis i advokatski ispit), koji uslovi nesporno nisu bili traženi tekstem javnog oglasa kao posebni, i na njima, pored ostalih, zasnovao svoju odluku o prijemu V. M. koja je imala jednak broj bodova kao i žaliteljica, ne predstavlja povredu normi materijalnog prava na koje je žaliteljica ukazivala žalbom, pa ni čl. 31. Zakona i člana 3. Pravilnika. Upravo navedeni članovi daju rukovoditelju diskreciono pravo da na osnovu vlastite procjene, ne ograničavajući tu procjenu na uslove tražene konkursom, izabere onog kandidata sa liste uspješnih kandidata koji će prema njegovom mišljenju najbolje obavljati poslove radnog mjesta na koje se vrši postavljenje, koje je rukovoditelj trećetuženog vidio upravo u ovim kvalifikacijama cijeneći da će V. M. bolje obavljati poslove Pomoćnika ministra od žaliteljice, koja je, prema utvrđenom činjeničnom stanju, nesporno imala radno iskustvo u radu organa uprave, radila složene poslove i radne zadatke, uključujući i poslove tog radnog mjesta nakon što je isto upražnjeno i to uspješno, što ne isključuje mogućnost uspješnog rada izabrane kandidatkinje, tim prije što ista ima kvalifikacije kakve žaliteljica nema, a za koje rukovoditelj smatra da su od značaja za bolje obavljanje poslova i na temelju njih daje prednost, na što ima

pravo po Zakonu, što isključuje svaki vid diskriminacije i nejednakog postupanja, ne ulazeći u pitanje na koji način je rukovoditelj cijenio složenost poslova koje je izabrana kandidatkinja obavljala od marta 2012. radeći kod notara Jurčević Marinka i kao advokat.

Pravilno prvostepeni sud zaključuje da žaliteljica pogrešno smatra da je učinila vjerovatnim postojanje diskriminacije Nalazom i mišljenjem Institucije Ombudsmana broj: Ž-SA-06-1053/21 od 15.08.2022.godine koji su po zahtjevu tužiteljice proveli istražni postupak i u svom mišljenju ocijenili da je podnositeljica učinila vjerovatnim diskriminaciju jer se postojanje diskriminacije shodno članu 12. Zakona o zabrani diskriminacije utvrđuje u sudskom postupku, nakon ocjene svih relevantnih dokaza pojedinačno i u međusobnoj vezi, te tek tada na osnovu tako izvršene izvodi zaključak o postojanju Zakonom tražene vjerovatnoće.

Pravilnom primjenom čl. 126. ZPP prvostepeni sud zaključuje da tužiteljica nije ispunila svoju obavezu iz čl. 7.stav 1. i 123. stav 1. ZPP i dokazala osnovanost tužbenog zahtjeva, uključujući i vjerovatnoću iz čl.14. Zakona o zabrani diskriminacije, kao i da su u konkretnom slučaju učinjene povrede članova 3.,4., 18. stav 2., 26. ,31., 34. stav 1., 54., 61., 62., 65. stav 7. i stav 9. Zakona o državnoj službi, slijedom čega odbija tužbeni zahtjev.

Prvostepeni sud je pobijanu odluku, činjenično i pravno jasno i potpuno obrazložio prema standardima i zahtjevima utvrđenim članom 6. Evropske konvencije i članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku FBiH, po kojima, da bi odluka bila podobna za ispitivanje po uloženom pravnom lijeku, obrazloženje iste mora sadržavati razloge o odlučnim činjenicama u svakom konkretnom predmetu (ovakav stav je zauzeo Vrhovni sud u presudi broj: 46 0 P 006187 12 Rev od 31.10.2013. godine, Ustavni sud BiH u više odluka kao i u odluci Ap-352/04 od 23.3.2005. godine).

Članom 8. i 123. stav 2. ZPP je propisano da će sud na osnovu slobodne ocjene dokaza, cijeneći ih savjesno i brižljivo, utvrditi relevantne činjenice za donošenje pravilne i zakonite odluke u konkretnoj pravnoj stvari. Kako stranke vrlo često predlažu i dokaze za koje se u toku postupka ispostavi da nisu relevantni, takve dokaze sud nije obavezan cijeniti niti ih posebno obrazlagati. U tom pravcu upućujemo na pravni stav Vrhovnog suda Federacije BiH iz odluke broj 65 0 Ps 027064 14 Rev od 10.02.2015. godine i odluku Ustavnog suda BiH broj AP 3074/17 od 31.01.2018. godine u kojoj je Ustavni sud ukazao na standarde koje mora sadržavati svaka odluka. S obzirom na opredjeljeni tužbeni zahtjev, nasuprot žalbenim navodima, prvostepeni sud je cijenio dokaze parničnih stranaka na osnovu kojih je utvrdio relevantne činjenice za donošenje pravilne i zakonite odluke.

Suprotno žalbenim navodima, prvostepeni sud je odluku o troškovima postupka pravilno zasnovao na čl. 386. stav 1.ZPP, prema kojem troškove postupka snosi stranka koja je izgubila spor, slijedom čega je tužiteljica svim tuženim, pa i trećetuženim dužna nadoknaditi troškove postupka, koje čine i troškovi zastupanja po pravobranilaštvu (član 395. ZPP).

Odluka o troškovima žalbenog postupka žaliteljice donijeta je primjenom odredbi iz člana 387. stav 1. 386. stav 1 i člana 397. stav 1. ZPP. Obzirom da je tužiteljčina

žalba odbijena u cijelosti kao neosnovana istoj ne pripadaju troškovi sastava žalbe u traženom iznosu od 280,00 KM, sa uračunatim PDV-om od 17%. Izdatak koji je trećetuženi imao zbog davanja odgovora na žalbu za ishod ovog žalbenog postupka nije bio potreban, radi čega mu saglasno odredbi iz člana 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku ne pripada pravo na naknadu tih troškova u traženom iznosu od 280,80 KM.

Kako ne stoje ni ostali žalbeni razlozi koje ovaj sud nije cijenio iz razloga propisanih članom 231.ZPP, a niti razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, u skladu sa članom 226.ZPP, to je valjalo žalbu tužiteljice odbiti kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrditi.

Predsjednik vijeća

Davor Kelava